

From: Ilkka Kivisaari <ilkka.kivisaari@verona.fi>
Sent: keskiviikko 13. elokuuta 2025 13.58
To: Pasi Ira (SM); Häyrinen Jarkko (SM); SM Kirjaamo
Cc: matti virpiaro
Subject: VN/18459/2025; Väestönsuojien rakentamisyhdistys ry; T4A1; Lausunto, Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppas

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Ohje on tärkeä lisä alan koulutuksen, ymmärryksen ja osaamisen kasvattamiseksi.

T:Ilkka Kivisaari, VSR ry:n hallituksen jäsen

Väestönsuojan käyttöönotto ja käyttö -yleisoppas

Lausunto Sisäministeriölle

Väestönsuojien rakentamisyhdistys ry:n yleiset huomiot:

- Väestönsuojelun SFS-ISO 22359 standardin huomioiminen kokonaisuuden hallinnassa. (ISO-standardi on kansainvälinen, laajasti hyväksytty ja mm. ulkomaalaiset, mikäli ovat standardin piirissä osaavat toimia suomalaisissa suojissa).
- Monikulttuurisessa Suomessa ohjeen julkaisu useammalla kielellä on tarpeen, ainakin ruotsiksi ja englanniksi.
- Esteettömyys, vammaiset: miten varmistetaan näiden ryhmien suojautuminen?
- Nyky-yhteiskunnan vaateet, mielenterveyden haasteet, käyttäytymishäiriöt. Vaikeasti käyttäytyvien ihmisten hallinta. Suojiin nimettävä tarkemmalla tasolla organisaatio hallitsemaan kriisiajan olosuhteita, kuten terveydenhuolto, järjestyksenhallinta, tekniikka.
- Mahdollisuus pitkäaikaiseen tietoverkkojen hyödyntämiseen ref. Ukrainan opit.
- Käyttöönotto-ohje keskittyen 2030 -lukuun huomioiden nykysukupolvet ja -sodankäynnin uudet muodot (tiivistettynä, videot, some jne.)
- Sodankäynnin muodot kehittyvät, näiden vaikutukset tulee huomioida suojautumisen hallinnassa. Ukrainan kokemuksista on paljon opittavaa.
- Kevennetyn pikakäyttöönoton ohje "lentokapteenin lentoonlähtölista" tai "Ikean kasausohje" kuvin - tee näin 1,2,3...
- Huoltokynnys, varaosat, miten varaudutaan paremmin, jos tekniikka ei toimikaan?
- Suoja voidaan joutua ottamaan käyttöön useita kertoja. Tarvitaan ohjeistus, mitä tulee tällöin huomioida (varaosat, päivittäinen "katkojen" aikainen Huolto, jne.)
- Vaikka SM -toimeksianto on lausuntopyyntö oppaan sisältöön liittyen, näemme aiheelliseksi loppukaneetiksi kannanoton myös suojien kehittämiseen vastaamaan nyky-yhteiskunnan resilienssiä ja sodankäyntiä 2100-luvulla, jotka poikkeavat merkittävästi

siitä, mitä suomalaisen väestönsuojelun historiallisissa skenaarioissa suunnittelun pohjana käytettiin.

- Suojautumisen tärkeyttä kriisitilanteessa tulee korostaa, kaikki eivät välttämättä ota ohjeita tosissaan – ainakaan monta kertaa saman päivän aikana.
- Väestönsuojan hoitajan nimeäminen (ja kouluttaminen) tulee palauttaa vaatimukseksi.